

Objavljen prvi začasni standard FSC za gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji

Amina Gačo, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 25.09.2023 (<https://doi.org/10.20315/IG.2023.0042>)

S 1. oktobrom 2023 v Sloveniji začne veljati standard za upravljanje z gozdovi FSC- IFSS (Forest Stewardship Council - Interim Forest Stewardship Standard). FSC je prvič predstavil svoja načela in merila novembra 1994 kot globalni standard. Ta načela in merila se osredotočajo na učinkovito upravljanje z gozdovi, pri čemer poudarjajo odgovorno ravnanje z gozdnimi viri (FSC, 2023). Načela in

merila FSC skupaj z mednarodnimi splošnimi kazalniki so osnova za razvoj standardov gospodarjenja z gozdovi (FSS - Forest Stewardship Standards) in začasnih standardov gospodarjenja z gozdovi (IFSS). Standardi upravljanja z gozdovi (FSS - Forest Stewardship Standard) so ključni mehanizem za prenos vseh načel in meril FSC v gospodarjenje z gozdovi. So pomembno orodje za spodbujanje odgovornega gospodarjenja in upravljanja z gozdovi, zagotavljanje družbene odgovornosti, varstva okolja in gospodarske trajnosti. Za spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je FSC razvil več orodij, vključno s certificiranjem gozdov (FSC, 2023).

Slovenija se uvršča med najbolj gozdnate države v Evropi. Več kot polovica njene površine (58 %) je prekrita z gozdovi, kar predstavlja pomemben del krajinske podobe. Zasebnih gozdov v Sloveniji je približno 75 %, 21 % pa v lasti države. Lokalne skupnosti imajo v lasti 4 % gozdov. Naravna obnova je prisotna v 95 % gozdov. Leta 2020 je bila izvedena tudi umetna obnova, pri čemer je bilo na 700 ha posajenih približno 1,9 milijona dreves različnih vrst. V Sloveniji obstaja 171 gozdnih rezervatov s skupno površino 9.462 ha (FSC-IFSS, 2023). Prvi gozdni rezervat v Sloveniji so razglasili leta 1892 (Rajhenavski rog na Kočevskem). Med rezervati ima prvobiten značaj štirinajst rezervatov, od katerih sta dva uvrščena na Unescov seznam svetovne naravne dediščine. Območje Natura 2000 zajema skoraj polovico slovenskih gozdov in je dom za štiriintrideset živalskih vrst, pet rastlinskih vrst ter enajst habitatom lesnih površin, katerih ohranjanje ima evropski pomen (FSC-IFSS, 2023).

Za FSC takšne države predstavljajo velik pomen za ohranjanje in trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Tako je Slovenija ena izmed članic držav, ki ima standard FSC. Slovenska gozdarska družba (SiDG) je nosilec certifikata FSC Forest Management (FM) z največjo gozdno površino. Poleg lastne certifikacije gozdov je SiDG d. o. o. tudi nosilec 4 skupinskih certifikatov FSC CoC. V letu 2022 je bilo v skupinski FSC FM/CoC-shemi SiDG certificiranih sedem večjih zasebnih gozdnih veleposestev v skupni površini 24.347 hektarjev. Certifikate vodijo preko podjetij: Metropolitana d.o.o., Ugar d.o.o., LGG Zaletelj d.o.o., SGG Tolmin d.o.o., Beneficij d.o.o., Pod Trančo d.o.o. in Kočevski les d.o.o. (Gačo, 2023). Potencialna ovira za prihodnost postopka certificiranja v Sloveniji bi lahko bila razdrobljenost lastništva gozdov. Na nacionalni ravni so bile sprejete smernice za intenziviranje gozdne proizvodnje in povečanje predelave gozdnih pridelkov v Sloveniji.

Pred kratkim pa je FSC v Sloveniji odobril začasni standard za upravljanje z gozdovi IFSS (Interim Forest Stewardship Standard). IFSS vsebuje certifikacijske zahteve za potrjevanje gozdarskih dejavnosti, ki so bile razvite v skladu z normativnim dokumentom za razvoj in vzdrževanje standardov upravljanja gozdov. Vsi standardi bodo veljali, dokler jih ne nadomesti novi FSC standard (FSC-News, 2023).

Proces razvoja začasnega standarda (IFSS) za Slovenijo je na začetku vključeval posvetovanja z različnimi deležniki, pri čemer je bilo doseženo soglasje z družbenimi, okoljskimi in gospodarskimi interesi. Izvedeno je bilo dodatno javno posvetovanje za ozaveščanje zainteresiranih strani o visokih ohranitvenih vrednostih (FSC-News, 2023).

Sprejetje novega IFSS bi imetnikom certifikatov prineslo številne koristi, vključno z boljšim in razširjenim dostopom do trga, okrepljeno podobo in statusom na trgu ter uporabo FSCTM oznake za promocijske/marketingške namene (FSC-News, 2023). FSCTM predstavlja globalni sistem certificiranja gozdov, ki je vzpostavljen za gozdove in gozdne proizvode. Tako zagotavljajo okoljske storitve lokalnim in globalnim skupnostim, vključno z blaženjem podnebnih sprememb, ki bodo v prihodnosti prinesle nove izzive pri gojenju in varstvu gozdov. Začasni standard gospodarjenja z gozdovi FSC za Slovenijo pa je lahko eno od orodij za njihovo reševanje (FSC, 2023).

FSC - IFSS, The FSC Interim Forest Stewardship Standard for Slovenia, 2023.

<https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/1468>

FSC-News, The first FSC Interim Forest Stewardship Standard for Slovenia Published.

<https://fsc.org/en/newscentre/standards/the-first-fsc-interim-forest-stewardship-standard-for-slovenia-published>

FSC, 2023. The future of forests is in our hands.

<https://fsc.org/en/about-us>

Gačo, Amina. 2023 Kazalnik gospodarjenja z gozdovi: Stanje certificiranih gozdov v letu 2022.

<https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2023042410513707/kazalnik-gospodarjenja-z-gozdovi:-%C2%BBstanje-certificiranih-gozdov-v-letu-2022%C2%AB/>